

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
В. Л. Шаран
Підпис Ініціали та прізвище

15 вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕРИВАТОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (польська))

Освітня програма: Середня освіта (Мова і література (польська), українська мова і література)

Статус дисципліни: вибіркова

Факультет: філологічний

Кафедра української мови

Мова навчання: українська

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисциплін	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	2	120/4	42	28	–	14	–	78	–	+	–

Робочу програму складено на основі освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти (90 кредитів ЕКТС)

Ступінь вищої освіти

Розробник:

Підпис

О. П. Кушлик, доктор філологічних наук, професор
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності:

Підпис

Л. С. Кравченко, доктор філологічних наук, професор
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Схвалено на засіданні кафедри.

Протокол № 7 від 26 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри П. В. Мацьків
Підпис Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради філологічного факультету.

Протокол № 8 від 31 серпня 2020 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 9 від 15 вересня 2020 р.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу: окреслити актуальні питання дериватології сучасної української мови з урахуванням взаємозв'язку двох основних аспектів (формантоцентричного і основоцентричного) її розвитку.

Предмет: аналіз словотвірних процесів в сучасній українській мові.

Завдання: обґрунтувати необхідність формантоцентричного й основоцентричного вивчення словотвору; окреслити засади кожного підходу; установити комплексні словотвірні одиниці класифікації та опису словотвірних процесів, явищ, адекватних аспектам їх дослідження; схарактеризувати словотвірно релевантні ознаки твірних слів, детерміновані формантоцентричним і основоцентричним підходами.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування й удосконалення в здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітніх програм:

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності:

1. Володіння контекстуальними та спеціальними знаннями з інших гуманітарних дисциплін, суміжних із філологічними, вміння застосовувати їх у процесі фахової діяльності вчителя-філолога.
2. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
3. Здатність до інтерпретування мовно-культурних та літературно-мистецьких явищ, процесів, напрямів, тенденцій, архетипів і стереотипів, закономірностей та специфіки окремих історичних епох, національних культур, мовно-культурних регіонів
4. Уміння використовувати можливості сучасних інформаційних технологій, мережевих програмних систем та інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі лінгвістики та літературознавства.
5. Здатність здійснювати наукові дослідження, володіти сучасною методологією, принципами та методами наукових досліджень.

Програмні результати навчання:

1. Володіти сучасними принципами й методами лінгвістичного та літературознавчого аналізу, систематизації та інтерпретації існуючих джерел дослідження обраної наукової проблеми, уміти виявляти закономірності та зв'язки між ними; здатність проектувати та здійснювати емпіричні й експериментальні дослідження; уміння проявляти творчі та інноваційні здібності під час наукового дослідження.
2. Володіти філософськими принципами трактування мовних і літературних явищ, напрямів, закономірностей, історично-культурних традицій та індивідуальних особливостей і новаторств у літературній творчості.
3. Уміти фахово застосовувати літературознавчий та мовознавчий понятійно-термінологічний ресурс під час навчання мови і літератури в загальноосвітній школі та інших освітніх установах; фахово володіти класично усталеними у теоретичному континуумі та сучасними методиками навчання польської мови й літератури, української мови й літератури та зарубіжної літератури.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Актуальні питання дериватології сучасної української мови» передбачає інтеграцію наукових та професійно фокусованих знань, одержаних у результаті викладання дисциплін: «Українське мовознавство в системі наукових парадигм», «Антропологічне термінознавство», «Українська акцентологія», «Сучасна українська літературна мова (морфологія)», «Сучасна українська літературна мова (словотвір і морфеміка)», «Методика викладання української мови».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Магістрант повинен знати:

- місце дериватології (словотвору) серед інших мовознавчих дисциплін;
- основні поняття словотвору;
- аспекти вивчення словотвору сучасної української мови;
- особливості формантоцентричного підходу до аналізу словотвірних явищ (комплексні словотвірні одиниці, механізми опису, засоби вираження словотвірного значення, морфологічні явища);
- специфіку (завдання, комплексні одиниці, прийоми аналізу мовного матеріалу, засоби експлікації) основоцентричного підходу вивчення словотвору.

Магістрант повинен уміти:

- окреслювати засади формантоцентричного й основоцентричного підходів до аналізу словотвірних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозумовленості;
- систематизувати матеріал у межах відповідних комплексних словотвірних одиниць;
- визначати параметри основних словотвірних одиниць;
- характеризувати словотвірні можливості слів тієї чи іншої частиномовної належності з виявленням чинників детермінації словотвірного потенціалу;
- кваліфікувати типи словотвірних значень.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною та ЕКТС.

А (90–100) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок) отримує здобувач вищої освіти другого ступеня, який з урахуванням двох різних підходів до вивчення дериваційних явищ – формантоцентричного й основоцентричного – демонструє відмінне знання теоретичних питань дериватології сучасної української мови; обґрунтовує важливість кожного підходу для розуміння сутності словотвірних процесів, у результаті яких постають нові слова чи їхні значення, та для відображення складності словотвірної системи сучасної української мови загалом; знає предмет, об'єкт, завдання, механізми опису, характерні для кожного з названих підходів; обстоює збалансованість уваги на обох складниках словотвірної структури слів – твірній (мотивувальній) основі й словотворчому засобі як важливих виразників (носіях) релевантної для того чи того підходу інформації; має навички мотивологічного аналізу, що забезпечує безпомилкове визначення мотивувальної основи як необхідного джерела продукування похідних слів; вміє систематизувати фактичний матеріал з використанням відповідних для кожного підходу одиниць – словотвірної парадигми й словотвірного типу, а також узагальнювати результати обох підходів з використанням словотвірного гнізда; з'ясовує можливості полімотивованості й розвитку різних логіко-системних відношень, реалізованих словотворчими засобами; окреслює тенденції у словотворі, які впливають на основі проаналізованого матеріалу.

В (82–89) (вище середнього рівня з кількома помилками): завдання в цілому виконано в повному обсязі, але трапляються певні недоліки у виконанні роботи – ознаки неповноти

розуміння й достатнього оперування набутими знаннями теоретичного матеріалу. Здобувач вищої освіти другого ступеня демонструє добрі знання засад двох основних аспектів розвитку дериватології – основоцентричного й формантоцентричного – й вміння використовувати ці знання на практиці; розуміє важливість кожного з аспектів для роз'яснення сутності словотвірних процесів, проте не завжди переконливо аргументує свою думку щодо цього; знає предмет, об'єкт, завдання, механізми опису, характерні для кожного з названих аспектів; володіє навичками мотивологічного аналізу для визначення мотивувальної основи як необхідного джерела творення дериватів; вміє систематизувати фактичний матеріал з використанням відповідних для кожного підходу одиниць – словотвірної парадигми й словотвірного типу – й дотриманням необхідних механізмів та прийомів їх побудови, а також узагальнювати результати обох підходів, проте не завжди окреслює тенденції, що впливають з аналізу фактичного матеріалу і які детермінують словотвірні процеси, пов'язані з продукуванням дериватів.

С (75–81) (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*) отримує здобувач, який демонструє здебільшого достатні знання теоретичних питань дериватології сучасної української мови, зокрема: знає засади двох основних аспектів розвитку дериватології – основоцентричного й формантоцентричного – з визначенням предмету, об'єкта, завдань, механізмів опису, притаманних кожному з названих аспектів; вміє застосовувати ці механізми на практиці; загалом володіє навичками мотивологічного аналізу, необхідного для визначення мотивувальної основи як джерела утворення дериватів; систематизує фактичний матеріал з використанням відповідних для кожного підходу одиниць – словотвірної парадигми й словотвірного типу, проте припускається неточностей окреслення словотвірного значення, яке є релевантним в обох підходах до аналізу словотвірних процесів, що відповідно зумовлює неповноту континууму експлікованих значень, які потенційно здатна реалізувати та чи та мотивувальна основа; виявляє обізнаність конструювання словотвірного гнізда, проте іноді недостатньо характеризує його параметри (протяжність, ширину, глибину).

Д (67–74) (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*) отримує здобувач, який виявив недостатні знання теоретичних питань дериватології сучасної української мови, зокрема пов'язаних з двома аспектами розвитку її – основоцентричним й формантоцентричним; систематизує фактичний матеріал з використанням відповідних для кожного підходу одиниць – словотвірної парадигми й словотвірного типу, проте припускається помилок при конструюванні словотвірного гнізда й відповідно не завжди виявляє здатність простежувати логічні зв'язки між спільнокореновими словами як його компонентами, а це, своєю чергою, не дає можливості повною мірою узагальнити опрацьований матеріал й окреслити відповідні тенденції словотвірних процесів у сучасній українській мові.

Е (60–66) (*виконання відповідає мінімальним критеріям*) отримує здобувач, який виявив посередні знання теоретичних питань дериватології сучасної української мови, зокрема: зорієнтований щодо двох основних аспектів розвитку дериватології – основоцентричного й формантоцентричного, проте не завжди вміє належно сформулювати предмет, об'єкт, завдання кожного; знає засади упорядкування опрацьованого матеріалу за допомогою відповідних одиниць – словотвірної парадигми і словотвірного типу, проте не завжди дає раду безпомилково систематизувати матеріал, сформулювати словотвірні значення, реалізовані за допомогою того чи того словотворчого форманта; плутає засади побудови кожної із систематизувальних одиниць; робить спробу узагальнити фактичний матеріал й окреслити відповідні тенденції, проте допущені у процесі словотвірного аналізу помилки чи неточності є причиною неспроможності належно це зробити.

FX (35–59) (*з можливістю повторного складання*) отримує здобувач, який виявив недостатні знання важливих теоретичних питань дериватології сучасної української мови, зокрема: слабо володіє базовими знаннями щодо двох аспектів розвитку дериватології сучасної української мови – основоцентричного й формантоцентричного; недостатньо зорієнтований щодо визначення предмету, об'єкта, завдань, механізмів опису, характерних для кожного з названих аспектів; припускається помилок стосовно належного упорядкування

фактичного матеріалу з використанням відповідних систематизувальних одиниць – словотвірної парадигми чи словотвірного типу, що відповідно ускладнює конструювання словотвірного гнізда й порушує логіку висновування результатів опрацювання фактичного матеріалу.

Е (0–34) (з можливістю повторного складання) отримує здобувач, який виявив слабкі знання теоретичних питань дериватології сучасної української мови, передбачених програмою навчальної дисципліни, зокрема: не обізнаний належно із засадами (предметом, об'єктом, завданнями) основних аспектів розвитку дериватології – основоцентричного й формантоцентричного; володіє недостатнім обсягом інформації стосовно принципів систематизування фактичного матеріалу з використанням відповідних комплексних словотвірних одиниць – словотвірної парадигми й словотвірного типу, що засвідчує неналежне засвоєння опрацьовуваного матеріалу й, своєю чергою, утруднює змогу окреслити особливості кожного аспекту вивчення дериватології чи дійти адекватних висновків як сумарного результату аналізу словотвірних процесів у цих двох аспектах.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- відповіді, експрес-контроль, виконання різних видів вправ і завдань;
- індивідуальне завдання (упорядкування фактичного матеріалу з використанням відповідних систематизувальних словотвірних одиниць);
- самостійна робота студентів;
- залік.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. Загальні теоретичні питання словотвору.

Тема 1. Дериватологія (словотвір) як розділ мовознавчої дисципліни: об'єкт вивчення, проблематика, система наукових понять і термінів, методів та прийомів дослідження. Місце дериватології (словотвору) серед інших лінгвістичних дисциплін. Історія розвитку українського словотвору. Становлення української термінології на позначення словотвірних понять. Дериватологічні школи в лінгвоукраїністиці.

Тема 2. Поняття мотивації (похідності) у словотворенні. Визначення напрямку похідності. Двокомпонентність похідного слова. Полімотивованість у словотворі сучасної української мови. Сутність словотвірної семантики, особливості її структурування та співвідношення з лексичною і граматичною семантикою. Словотвірна структура слова.

ІІ. Основи формантоцентричного підходу до аналізу словотвірних процесів.

Тема 3. Засади формування формантоцентричної дериватології. Словотворчий формант як детермінатор класифікації, систематизації й науково-лінгвістичної інтерпретації дериватів, їхньої структури, семантики, функціонування. Види словотворчих формантів.

Тема 4. Словотвірне значення як узагальнене значення мотивованого слова. Різні підходи до визначення словотвірного значення в сучасній дериватології. Види словотвірного значення (транспозиційне, модифікаційне й мутаційне). Синкретизм словотвірних значень як показник динамічності мовної системи.

Тема 5. Комплексні словотвірні одиниці формантоцентричного аспекту вивчення дериватології: словотвірна пара, словотвірний ланцюжок, словотвірний тип, словотвірний клас, словотвірний розряд. Місце словотвірного типу в системі дериваційних одиниць. Критерії виокремлення словотвірного типу. Поняття продуктивності / непродуктивності словотвірного типу.

Тема 6. Способи творення слів в українському словотворі. Спосіб словотворення як чинник систематизації утворення слів. Різні підходи до визначення способів творення. Традиційна класифікація способів творення. Концепція способів творення Івана Ковалика.

III. Основоцентричний аспект розвитку дериватології.

Тема 7. Теоретичні засади основоцентричної дериватології. Взаємопов'язаність і взаємозумовленість формантоцентричного і основоцентричного аспектів дериватології. Твірна (мотивувальна) основа як типологізувальний чинник систематизації матеріалу. Параметризація твірної основи.

Тема 8. Комплексні словотвірні одиниці основоцентричного підходу до аналізу словотвірних процесів. Словотвірне гніздо як комплексна словотвірна одиниця систематизації фактичного матеріалу. Визначення словотвірного гнізда. Особливості будови словотвірного гнізда та принципи його опису. Параметри словотвірного гнізда (протяжність, ширина, глибина).

Тема 9. Словотвірна парадигма як комплексна словотвірна одиниця. Концептуальні підходи визначення словотвірної парадигми у мовознавстві. Типи словотвірних парадигм (конкретна і типова).

Тема 10. Параметризація словотвірних парадигм (протяжність і глибина). Будова словотвірної парадигми. Поняття морфологічної зони (морфологічного блоку) і семантичної позиції (місця) у словотвірній парадигмі. Принципи виокремлення вершин словотвірних парадигм.

Тема 11. Основоцентричні дослідження дериваційних процесів в українській лінгвістиці. Словотвірна парадигматика іменників. Типологія словотвірних парадигм прикметників.

Тема 12. Словотвірна парадигматика дієслів. Дериваційний потенціал непохідних дієслів в українській мові (на прикладі дієслів зі значенням створення і руйнування об'єкта). Похідні (вторинні) дієслова у ролі вершини словотвірних парадигм. Особливості континууму словотвірних значень словотвірних парадигм з непохідними і похідними дієсловами у ролі вершини таких парадигм.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Поняття похідності в словотворі. Визначення наряду похідності. Двокомпонентність похідного слова. Поняття полімотивованості в словотворі сучасної української мови.
2. Словотвірне значення як узагальнене значення мотивованого слова, реалізоване відповідним словотворчим засобом. Види словотвірного значення (транспозиційне, модифікаційне й мутаційне).
3. Словотвірна пара, словотвірний ланцюжок, словотвірний тип як комплексні словотвірні одиниці формантоцентричного аспекту вивчення дериватології.
4. Словотвірний клас, словотвірна категорія, словотвірний розряд як комплексні словотвірні одиниці формантоцентричного аспекту вивчення дериватології.
5. Способи творення слів. Різні варіанти класифікації способів творення.
6. Словотвірне гніздо як комплексна словотвірна одиниця основоцентричного аспекту розгляду дериваційних процесів.
7. Словотвірна парадигма як основна комплексна словотвірна одиниця систематизації матеріалу в межах основоцентричного аспекту вивчення словотвору.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента з навчальної дисципліни «Актуальні питання дериватології сучасної української мови» передбачає: докладне вивчення теоретичного матеріалу, важливого для розуміння сутності аналізованих явищ, процесів тощо; виконання завдань згідно з переліком компетентностей, сформованих у межах кожної теми робочої програми; підготовку до самостійної роботи; виконання індивідуального завдання з урахуванням вивченого матеріалу та даних, одержаних на основі опрацювання відповідних лексикографічних джерел; підготовку до семестрового заліку.

Теми для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу:

1. Морфологічні процеси в системі словотвору. Типи морфологічних явищ в українському словотворі.
2. Множинність словотвірної мотивації. Розходження семантичної та структурної мотивації.
3. Взаємна мотивація. Словотвірна мотивація при декореляції та редеривації.
4. Різновиди семантичних відношень: транспозиційні, мутаційні, модифікаційні, комбіновані (транспозиційно-мутаційні, модифікаційно-мутаційні).
5. Словотвірний потенціал параметричних прикметників.
6. Словотвірний потенціал прикметників внутрішнього стану.
7. Типологія словотвірних парадигм відсубстантивних відперсональних дієслів
8. Словотвірна парадигматика відсубстантивних дієслів, мотивованих речовинними іменниками.

Виконання індивідуального завдання

1. Утворити словотвірне гніздо з вершинами – дієсловами *пекти, читати, писати, копати, вишивати*. Визначити параметри (обсяг, глибину, ширину) словотвірного гнізда.
2. Утворити словотвірну парадигму з вершинами – дієсловами *пекти, читати, писати, копати, вишивати*. Визначити параметри (протяжність, глибину) словотвірної парадигми.
3. Утворити словотвірну парадигму з вершинами – дієсловами *білити, жовтити, зеленити, чистити, бруднити, гострити*. Визначити параметри (протяжність, глибину) словотвірної парадигми

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Видами атестації з навчальної дисципліни є: усні відповіді на проблемні питання за темами практичних занять, проведення експрес-контролю, виконання індивідуального завдання (систематизування фактичного матеріалу з використанням комплексних одиниць (словотвірного гнізда й словотвірної парадигми), групова самостійна робота.

Упродовж семестру студент може отримати максимально 100 балів: робота під час практичних занять – 50 балів; виконання індивідуального завдання – 20 балів; написання групової самостійної роботи – 30 балів.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Види робіт			Сумарна к-ть балів
Робота на практичних заняттях	Групова самостійна робота	Індивідуальне завдання	
45	30	25	100

Контроль рівня засвоєного теоретичного матеріалу на практичних заняття здійснюється у вигляді письмового експрес-контролю. Передбачено провести 3 експрес-контролі. Максимальна кількість набраних балів за кожен – 15.

Групова самостійна робота охоплює завдання, які дають змогу перевірити засвоєння теоретичного матеріалу з теми як у формі репродукування основних положень з теми, так і виконання практичних завдань. Максимальна кількість набраних балів – 30, що залежить від повноти й правильності виконаних завдань.

Індивідуальне завдання передбачає систематизування студентом фактичного матеріалу з використанням зазначеної у завданні комплексної словотвірної одиниці

(словотвірного гнізда чи словотвірної парадигми). Виконання індивідуального завдання оцінюють з урахуванням уміння студента застосовувати засвоєний теоретичний матеріал на практиці; аналізувати словотвірну структуру слів, характеризувати її; систематизувати фактичний матеріал з опертям на засади побудови відповідної комплексної словотвірної одиниці; працювати з лексикографічними джерелами тощо. Максимальна кількість набраних балів – 25, що залежить від повноти й правильності виконаного завдання (Критерії оцінювання індивідуального завдання: добір споріднених слів (залежно від виду комплексної словотвірної одиниці) і їх структурування – 10 балів; формулювання словотвірних значень для кожної дібраної одиниці – 7 балів; параметризація змодельованої комплексної словотвірної одиниці – 8 балів).

Залік за талоном № 2 та перед комісією проводиться тестовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Читання лекцій та проведення практичних занять із використанням мультимедійних презентацій та онлайн-ресурсів (використання проектора, екрана, інтернетно-мережевих засобів); дистанційна форма навчання передбачає використання інтернет-платформ Zoom, Google Meet, Skype, Classroom тощо.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Бойко В. М., Давиденко Л. Б. Граматика української мови : Морфеміка. Словотвір. Морфологія : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2014. 248 с.
2. Вакарюк Л. О. Панцьо С. Є. Український словотвір у термінах : словник-довідник. Тернопіль : Джура, 2007. 260 с.
3. Валюх З. О. Словотвірна парадигматика іменника в українській мові : монографія. Київ; Полтава : АСМІ, 2005. 356 с.
4. Возний Т. М. Словотвір дієслів в українській мові у порівнянні з російською та білоруською. Львів : Вища шк., 1981. 187 с.
5. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови / за ред. І. Р. Вихованця. Київ : Пульсари, 2004. 400 с.
6. Городенська К. Г. Проблема виділення словотвірних категорій. *Мовознавство*. 1994. № 6. С. 22–28.
7. Горпинич В. О. Українська словотвірна дериватологія : монографія. Дніпропетровськ, 1998. 189 с.
8. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія. Київ : Вища школа, 1999. 207 с.
9. Грешук В. Український відприкметниковий словотвір : монографія. Івано-Франківськ : Плай, 1995. 208 с.
10. Грешук В., Бачкур Р. та ін. Нариси з основоцентричної дериватології / за ред. Василя Грешука. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. 348 с.
11. Грешук В. Студії з українського мовознавства : вибрані праці / упор. Роман Бачкур. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2009. 520 с.
12. Земская Е. А. Современный русский язык. Словообразование. Москва : Просвещение, 1973. 304 с.
13. Карпіловська Є. А. Суфіксальна підсистема української літературної мови : будова та реалізація. Київ : ІЗМН, 1999. 297 с.
14. Клименко Н. Ф. Система афіксального словотворення сучасної української мови. Київ : Наукова думка, 1973. 187 с.

15. Клименко Н. Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові. Київ : Наукова думка, 1984. 251 с.
16. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. Київ, 1998. 161 с.
17. Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Вибрані праці / упор. та автор передм. Василь Грещук. Івано-Франківськ–Львів : Місто НВ, 2007. 404 с.
18. Кушлик О. П. Омоніми незмінних класів слів : словник-довідник. Дрогобич : Коло, 2007. 100 с.
19. Кушлик О. П. Словотвірна парадигматика похідних дієслів в українській мові : монографія. Дрогобич : Коло, 2015. 384 с.
20. Кушлик О. П. Синкретизм дериваційних значень як вияв динамічних процесів у словотвірній парадигмі. *Вісник Львівського ун-ту. Серія філологічна*. 2017. Вип. 64. Ч. 1. С. 41–51.
21. Кушлик О. П. Засади словотвірнопарадигматичної систематизації девербативів в українській мові. Граматичний простір сучасної лінгвоукраїністики : зб. наук. праць. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. С. 333–344.
22. Лесюк М. П. Транспозиція, мутація та модифікація значення твірного слова. *Мовознавство*. 1987. № 3. С. 34–39.
23. Лесюк М. П. Дослідження словотвору на рівні словотвірних гнізд. *Вісник Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника. Філологія*. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету, 2007. Вип. 15–18. С. 212–216.
24. Лопатин В. В. К вопросу о критериях направления словообразовательной мотивированности. *Лопатин В. В. Многогранное русское слово: Избранные статьи по русскому языку*. Москва : Издательский центр «Азбуковник», 2007. С. 167–176.
25. Лопатин В. В. Множественность мотивации и её отражение в отглагольном именном словообразовании. *Лопатин В. В. Многогранное русское слово: Избранные статьи по русскому языку*. Москва : Издательский центр «Азбуковник», 2007. С. 177–189.
26. Олексенко В. П. Словотвірні категорії іменника : монографія. Херсон : Айлант, 2005. 336 с.
27. Плющ М. Я. Граматика української мови : у 2-х ч. Ч. 1 : Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Вища школа, 2005. 286 с.
28. Словотвір сучасної української літературної мови / за ред. М. А. Жовтобрюха. Київ : Наукова думка, 1979. 407 с.
29. Соколова С. О. Префіксальний словотвір дієслів у сучасній українській мові : монографія. Київ : Наукова думка, 2003. 283 с.
30. Сучасна українська літературна мова : Морфологія / за заг. ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1969. 583 с.
31. Сучасна українська літературна мова : підруч. для студ. філолог. спец. вищих навч. закл. / за ред. А. П. Грищенка. Київ : Вища школа, 2002. 439 с.
32. Сучасна українська літературна мова : Морфологія. Синтаксис : підручник / А. К. Мосієнко, І. М. Арібжанова В. В. Коломийцева. Київ : Знання, 2010. 376 с.
33. Тихонов А. Н. Проблемы изучения комплексных единиц системы словообразования. *Актуальные проблемы русского словообразования* : сб. научн. статей. Ташкент : Укитувчи, 1982. С. 7–13.
34. Федурко М. Ю. Морфологія відіменникового словотворення. Київ; Дрогобич : Вимір, 2003. 271 с.

Допоміжна:

1. Валух З. О. Категорійно-граматичний вияв дериваційної парадигматики. *Мовна система як результат відображення процесів концептуалізації і категоризації навколишнього світу* : монографія / за ред. А. В. Корольової. Київ : Гілея, 2012. С. 73–112.

2. Волинець Г. Нульсуфіксальні назви місця з просторовим значенням у словотвірній системі української мови. *Українознавчі студії*. Івано-Франківськ, 2007–2008. № 8–9. С.126–132.
3. Волинець Г. Функціональне навантаження нульового суфікса у творенні назв приміщень та їх частин. *Наукові записки*. Вип. 75 (1). Серія : Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград : КДПУ, 2008. С.226–229.
4. Городенська К. Г. Структура відіменних дієслів. Городенська К. Г., Кравченко М. В. Словотвірна структура слова (відіменні деривати). Київ : Наукова думка, 1981. С. 20–108.
5. Грещук В. В. Поняття словотвірної парадигми в сучасній дериватології. *Мовознавство*. 1985. № 1. С. 21–27.
6. Грещук В. В. Деякі теоретичні питання словотвірного значення. *Мовознавство*. 1991. № 3. С. 34–42.
7. Джочка І. Ф. Віддієслівний словотвір. Грещук В. В., Бачкур Р. О., Джочка І. Ф., Пославська Н. М. Нариси з основоцентричної дериватології / за ред. Василя Грещука. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. С. 154–259.
8. Каспришин З. О. Множинність словотвірної мотивації іменників української мови у порівнянні з іншими слов'янськими. Проблеми зіставної семантики : зб. наук. статей. Київ : КНЛУ, 2003. Вип. 6. С. 280–285.
9. Клименко Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови. Київ : ІЗМН, 1998. 182 с.
10. Клименко Н. Ф. Розділ І. Морфеміка. Словотворення. Лексикологія. Лексикографія. Клименко Н. Ф. *Вибрані праці / упор. Є. А. Карпіловська, О. Д. Пономарів, А. О. Савенко*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. С. 11–237.
11. Ковалик І. І. Про лінгвальні категорії, їх властивості і види. *Мовознавство*. 1980. № 5. С. 10–13.
12. Колібаба Л. Словотвірний потенціал багатозначного дієслова та умови його реалізації в іменникових девербативах. *Ucrainica II. Současna ukrajinistika. Problémy jazyka, literatury a kultury : Sbornik článků. 1 část*. Olomoucké symposium ukrajinistů, 24–26 srpna 2006. Olomouc, 2006. S. 71–77.
13. Колібаба Л. Проблема зв'язку родів дії та словотвірних категорій дієслів / Лариса Колібаба. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»* : зб. наук. праць. Херсон : Видавництво ХДУ, 2006. Вип. III. С. 45–52.
14. Колоїз Ж. Типологія дериваційних процесів. *Українська мова*. 2008. № 4. С. 23–37.
15. Колоїз Ж. В. Українська оказіональна деривація : монографія. Київ: Акцент, 2007. 311 с.
16. Кушлик О. Параметри словотвірної парадигми гомональних дієслів-ономатопів в українській мові. *Проблеми гуманітарних наук* : зб. наук. праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2011. Вип. 28 : Філологія. С. 55–72.
17. Кушлик О. Специфіка структури та семантики словотвірних парадигм відприкметникових інхоативних дієслів. *Українська мова*. Київ, 2012. № 4. С. 55–65.
18. Кушлик О. П. Реалізація словотвірної спроможності відприкметникових каузативних (конфіксальних) дієслів сприймання в українській мові. *Філологічні трактати* : науковий журнал Сумського державного університету. Суми, 2013. Т. 5. № 2. С. 69–74.
19. Кушлик О. Структурно-семантичні особливості типової словотвірної парадигми відсубстантивних дієслів із семантикою «обробляти об'єкт названою твірною основою речовиною». *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови* : зб. наук. праць / відп. ред. М. Я. Плющ. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. Вип. 11. Серія 10. С. 113–119.

20. Кушлик О. Словотвірна парадигматика відперсональних дієслів в українській мові. *Українська мова*. Київ, 2014. № 4 (52). С. 65–79.
21. Кушлик О. П. Особливості структурування типової словотвірної парадигми дієслів, мотивованих іменниками на позначення знарядь і засобів дії. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. Вип. 37 : Філологічні науки. С. 160–167.
22. Кушлик О. П. Чинники структурування словотвірних парадигм похідних дієслів в українській мові. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія "Філологічні науки" (мовознавство)* : зб. наук. праць. Дрогобич, 2015. № 3. С. 129–136.
23. Кушлик О. П. Обмеженість континууму словотвірних значень відсубстантивних дієслів асоціативно-метафоричної мотивації в українській мові. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія "Філологічні науки" (мовознавство)* : зб. наук. праць. Дрогобич, 2017. № 7. С. 97–103.
24. Литвинникова О. І. Множинність мотивації у системі основних словотвірних характеристик дієслів паралельної похідності. *Мовознавство*. 1995. № 4–5. С. 17–24.
25. Логвиненко Г. Нульсуфіксальні найменування опредмеченої дії (на матеріалі технічної лексики). *Вісник Запорізького державного університету (філологічні науки)* : зб. наук. статей. 2002. № 1. С. 79–82.
26. Лопатин В. В. Словообразование как объект грамматического описания (концепция и методы). *Грамматическое описание славянских языков*. Москва : Наука, 1974. С. 47–60.
27. Лопатин В. В. Русская словообразовательная морфемика : Проблемы и принципы описания. Москва : Наука, 1977. 315 с.
28. Нелоба А. М. Явища економії в словотвірній номінації української мови. Харків, 2007. 303 с.
29. Нелоба А. М. Прихована економія в словотвірній системі української мови (найзагальніші зауваги). *Лінгвістичні студії*. 2011. Вип. 23. С. 62–67.
30. Нелоба А. М. Черезкрокове словотворення й інноваційні явища в українській мові (на зразках суфіксальних дериватів). *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство*. 2009. Т. 17, вип. 15 (1). С. 201–209.
31. Пославська Н. М. Віддієслівний словотвір. Грещук В. В., Бачкур Р. О., Джочка І. Ф., Пославська Н. М. Нариси з основоцентричної дериватології / за ред. Василя Грещука. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. С. 154–179, 259–324.
32. Потиха З. А. Современное русское словообразование. Москва : Просвещение, 1970. 384 с.
33. Сікорська З. С. Постфікси в українській мові. *Українська мова*. 2003. № 3–4. С. 46–55.
34. Тихонов А. Н. Множественность словообразовательной структуры слова в русском языке. *Русский язык в школе*. 1970. № 4. С. 83–88.
35. Тихонов А. Н. Множественность словообразовательной структуры слова и русская лексикография. *Русский язык. Вопросы его истории и современного состояния*. Москва : Наука, 1978. С. 31–40.
36. Топіха В. А. Множинність словотвірної мотивації дієслів у сучасній українській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 1998. 17 с.
37. Третевич Л. М. Українські віддієслівні іменники з нульовим суфіксом. *Мовознавство*. 1977. № 6. С. 61–68.
38. Третевич Л. М. Про словотвірну семантику віддієслівних іменників з нульовими суфіксами в сучасній українській мові. *Словотвірна семантика східнослов'янських мов* : зб. статей / відп. ред. М. А. Жовтобрюх. Київ : Наукова думка, 1983. С. 120–129.
39. Шанский Н. М. Очерки по русскому словообразованию. Москва : Изд-во МГУ, 1968. 310 с.

40. Ширшов И. А. Множественная мотивация и принципы её изучения. *Актуальные проблемы русского словообразования* : сб. науч. статей. Ташкент : Укитувчи, 1980. С. 21–23.
41. Ширшов И. А. Множественность словообразовательной мотивации в современном русском языке. Ростов-на-Дону : Изд-во Ростов. ун-та, 1981. 118 с.
42. Юрчук Л. А. Питання суфіксального словотворення дієслів у сучасній українській мові. Київ : Вид-во АН УРСР, 1959. 100 с.
43. Dokulil M. Tvoreni slov v češtině. I. Teorie odvozování slov. Praha : Nakl. Českosl. akad. věd., 1962. 264 s.

Довідкова:

1. Карпіловська Є. А. Кореневий гніздовий словник української мови : Гнізда слів з вершинами – омографічними коренями. Київ : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2002. 912 с.
2. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Шкільний словотвірний словник сучасної української мови. Київ : Наукова думка, 2005. 264 с.
3. Критська В. І., Недозим Т. І., Орлова Л. В., Пуздирева Т. К., Романюк Ю. В. Граматичний словник української літературної мови. Словозміна / відп. ред. Н. Ф. Клименко. Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2011. 760 с.
4. Полюга Л. М. Словник українських морфем. Львів : Світ, 2001. 448 с.
5. Сікорська З. С. Українсько-російський словотворчий словник. Вид 2-е., перероб. і доп. Київ : Освіта, 1995. 256 с.
6. Тихонов А. Н. Школьный словообразовательный словарь русского языка. Москва : Просвещение, 1978. 727 с.